

EU:N TIETOSUOJADIREKTIIVIN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Asettaminen	Oikeusministeriö on päättänyt asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella ehdotus tarpeelliseksi yleiseksi lainsäädännöksi Euroopan unionin tietosuojadirektiivin täytäntöön panemiseksi samoin kuin ehdotukset direktiivin edellyttämistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön.
Toimikausi	16.1. – 29.9.2017
Taustaa	<p>Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 27 päivänä huhtikuuta 2016 direktiivin (EU) 2016/680 luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetöimiä tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (tietosuojadirektiivi). Tietosuojadirektiivi on osa EU:n tietosuojan kokonaisuudistusta, johon sisältyy myös yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679.</p> <p>Tietosuojadirektiivi ja yleinen tietosuoja-asetus tulivat voimaan 5 päivänä toukokuuta 2016. Tietosuojadirektiivi on pantava täytäntöön 6. toukokuuta 2018 mennessä. Yleistä tietosuoja-asetusta aletaan soveltaa 25. toukokuuta 2018.</p>
Tietosuojadirektiivi	Tietosuojadirektiivi kumoaa EU:n tietosuojapuitepäätöksen 2008/977/YOS 6 päivästä toukokuuta 2018 lukien. Molempien säädösten tarkoituksena on taata luonnollisten henkilöiden korkeatasoinen ja johdonmukainen suoja henkilötietojen käsittelyssä rikosasioissa sekä helpottaa henkilötietojen vaihtoa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken. Tietosuojadirektiivi on yksityiskohtaisempi ja soveltamisalaltaan laajempi kuin tietosuojapuitepäätös. Kumottava puitepäätös koskee vain EU:n jä-

senvaltioiden rajat ylittävää henkilötietojen käsittelyä, tietosuojadirektiivin sijaan myös jäsenvaltion sisällä tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyä.

Tietosuojadirektiiviä sovelletaan poliisin ja muiden viranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn rikosasioissa. Direktiivin soveltamisala ulottuu siten oikeus-, sisä-, puolustus- ja valtiovarainministeriön hallinnonalalle. Oikeusministeriön hallinnonalalla direktiiviä sovelletaan Oikeusrekisterikeskukseen, Rikosseuraamuslaitokseen, syyttäviviranomaisiin, yleisiin tuomioistuimiin, oikeusministeriöön sekä oikeusapu- ja ulosottoviranomaisiin.

Tietosuojadirektiivi sisältää pääosin sellaista yleistä sääntelyä, joka on perusteltua direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa koota yhteen yleislakiin. Yleislakia sovellettaisiin kaikilla direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla hallinnonaloilla, jolloin välttyttäisiin päällekkäiseltä hallinnonalakohtaiselta sääntelyltä ja mahdollisilta perusteettomilta lainsäädännön eroavuuksilta. Henkilötietojen käsittelyä koskevien erillislakien tarpeelliset viranomaisten rekisterijärjestelmiä sekä muuta tietojenkäsittelyä koskevat muutokset valmistellaan erikseen kullakin hallinnonalalla siten, että hallituksen esitykset voidaan antaa mahdollisimman yhtäaikaisesti eduskunnan käsiteltäväksi syysistuntokaudella 2017.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on laatia ehdotus tietosuojadirektiivin kansallista täytäntöönpanoa koskevaksi yleiseksi lainsäädännöksi samoin kuin ehdotukset direktiivin edellyttämistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön.

Työryhmän tulee myös selvittää, voidaanko po. yleistä lainsäädäntöä soveltaa sellaiseen toimintaan, joka jää tietosuojadirektiivin ja tietosuojasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, mutta jonka sääntely on perusteltua sovittua yhteen turvallisuusviranomaisia koskevan muun sääntelyn kanssa.

Työryhmän tulee laatia ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Kokoonpano

Työryhmä valmistelee ehdotuksensa jakautuen alatyöryhmiin siten, että tietosuojadirektiivin edellyttämä kansallinen yleinen lainsäädäntö ja oikeusministeriön hallinnonalan erityislakien tarkistamishdotukset valmistellaan erikseen. Työryhmä päättää itse alatyöryhmien kokoonpanon. Sisäministeriön, puolustusministeriön ja valtiovarainministeriön edustajat osallistuvat työryhmän sihteeristön työskentelyyn yleistä lainsäädäntöä koskevan ehdotuksen valmistelussa.

Puheenjohtaja:

Timo Makkonen, lainsäädäntöneuvos, lainvalmisteluosasto, OM

Varapuheenjohtaja:

Anne Hartoneva, hallitusneuvos, kriminaalipoliittinen osasto, OM

Jäsenet:

Reijo Aarnio, tietosuojavaltuutettu

Leena Rantalankila, neuvotteleva virkamies, lainvalmisteluosasto, OM

Mirja Salonen, erityisasiantuntija, lainvalmisteluosasto, OM

Taina Neira, hallitussihteeri, kansainvälisen oikeudenhoidon yksikkö (OHO), OM

Ari Pajuniemi, erikoissuunnittelija, tuomioistuinyksikkö (OHO), OM

Kari Liede, hallitusneuvos, oikeusapu- ja ulosottoyksikkö (OHO), OM

Teemu Mikkola, rekisteripäällikkö, Oikeusrekisterikeskus

Johanna Hervonen, valtiosyyttäjä, Valtakunnansyyttäjänvirasto

Tiina Nuutinen, erityisasiantuntija, (varaj. *Virpi Koivu*, ylitarkastaja), SM

Anne Ihanus, ylitarkastaja, SM

Perttu Wasenius, hallitussihteeri, PLM

Jere Lumme, neuvotteleva virkamies, VM

Sihteeristö:

Leena Rantalankila, neuvotteleva virkamies

Tanja Jaatinen, erityisasiantuntija, lainvalmisteluosasto, OM

Mirja Salonen, erityisasiantuntija

Virpi Koivu, ylitarkastaja

Anne Ihanus, ylitarkastaja

Perttu Wasenius, hallitussihteeri

Jere Lumme, neuvotteleva virkamies

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Sami Manninen

Lainsäädäntöjohtaja

Tuula Majuri

JAKELU

Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit

TIEDOKSI

Oikeusministeriö

- kansliapäällikkö

- lainvalmisteluosasto

- oikeushallinto-osasto

- kriminaalipoliittinen osasto

- viestintäyksikkö
Sisäministeriö
Puolustusministeriö
Valtiovarainministeriö
Valtakunnansyyttäjänvirasto
Oikeusrekisterikeskus
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus